

1. Rozwój człowieka

NA TEJ LEKCJI DOWIECIE SIĘ

- o kolejnych etapach życia człowieka i jego rozwoju fizycznym, psychicznym oraz społecznym,
- o urokach życia w każdym wieku i jego wartości.

● Okres poniemowlęcy

W 2. roku życia dziecko domaga się ruchu, opanowuje coraz lepiej różne pozycje: przysiada, próbuje biegać, schyla się, często się przekonując, że przedmioty mają kanty i przysparzają guzów na czole.

Rączki także nie próżnują: ściąga ją wszystko, co się da. Bywa, że obiektem zainteresowania staje się gniazdko elektryczne. Ten okres w życiu dziecka wymaga od rodziców i opiekunów wyjątkowej czujności. Maluch zaczyna rozumieć świat i domyśla się, co oznacza zmarszczone czoło taty i przeczący ruch głową mamy. Dziecko zaczyna więc rozróżniać, co wolno, a czego nie wolno robić. Jego słownictwo powiększa się w szybkim tempie. Pod koniec 2. roku życia dobrze zapowiadający się intelektualista zna około trzystu słów, a rok później dysponuje już tysiącem. Potrafi wtedy budować dłuższe, poprawne zdania.

● Okres przedszkolny

W 3. roku życia maluch często idzie do przedszkola. Te pierwsze dni poza domem są dla niektórych dzieci ciężkim przeżyciem, obficie skropionym łzami. Nie wszystkie maluchy idą ufnie do obcej pani i przebywają z nią chętnie prawie cały dzień. Tym, które wcześniej nie chodziły do żłobka, jest niełatwo, jeszcze trudniej tym, których nie nauczono wiązać sznurowadeł, ubierać się, jeść samodzielnie i porządkować zabawek. Przedszkole natychmiast ujawnia te życiowe braki.

Wiadomo, że każde dziecko rozwija się w innym tempie. Każde jest indywidualnością. U wszystkich jednak pomiędzy 3. a 7. rokiem życia zajdą zmiany typowe dla tego wieku. Doskonali się sprawność ruchowa, rozrastają się kości i mięśnie. Prawie każdy pamięta biegnącego za rowerkiem tatę, który starał się, by jazda na rowerku była bezpieczna. Pewnego dnia przestał ochraniać młodego rowerzystę i... udało się!

W tym okresie piłka po raz pierwszy trafiła do bramki i pierwszy raz w szybę sąsiada. Zimą kusiły sanki, narty i łyżwy. Siedzenie bez ruchu to dla przedszkolaka niemal tortura. Jego rączki lubią malować, wycinać i lepić z plasteliny. Małe dzieła ukazują bogactwo dziecięcej wyobraźni i wprawiają najbliższych w zdumienie. Dziecko uwielbia opowiadane i czytane baśnie. Wtedy może połączyć czytelniczego bakcyła*, aby po latach stwierdzić, że bez książki trudno żyć. Kilkulatek śpiewa piosenki, lubi tańczyć. Bywa, że rodzice zapewniają mu już lekcje gry na instrumencie muzycznym.

Dziecko obserwuje świat przyrody, pragnie hodować rybki i opiekować się psem. Lubi przebywać na świeżym powietrzu, i słusznie, bo takie są potrzeby jego organizmu.

Wraz z rozwojem spostrzeżeń rozwija się i mowa. Sześciolatek używa już około czterech tysięcy słów. Narasta liczba poznanych rzeczowników, przymiotników, przysłówków, zaimków, liczebników i czasowników. Dziecko potrafi opowiadać, co widziało lub słyszało przed kilkunastoma dniami. Wzrasta koncentracja uwagi. Następuje rozwój woli i charakteru. Pojawiają się zaczątki uczuć wyższych, a więc wrażliwość na potrzeby innych i szacunek wobec starszych. Do głosu dochodzą też uczucia negatywne: zazdrość, czasem agresja lub postawa lękowa. Od domu i środowiska zależy, czy te negatywne reakcje ulegną wyciszeniu. Beztronski czas wieku przedszkolnego mija i dziecko musi pójść do szkoły.

1. Rozwój człowieka

● Młodszy wiek szkolny

Czy pamiętacie siebie ubranych odświętnie, ustawionych parami? Rodzice czekali osobno z wypiekami na twarzach. Każdy z was patrzył ciekawie i zastanawiał się: „Która pani podejdzie do naszej grupy?”, a najważniejszym problemem było: „Z kim będę siedzieć w ławce?”

Pierwsze dni w szkole zapamiętuje się na całe życie. Działa tu prawo imprintingu – wdrukowania się w naszą psychikę pierwszych ważnych przeżyć, bodźców i obrazów.

W młodszym wieku szkolnym (od 6. do 12. roku życia) następuje wzmocnienie mięśni i kośćca, co pozwala na opanowanie złożonych czynności motorycznych*. Dzieci są bardzo ruchliwe, chłopcy lubią się mocować, dziewczynki biegać i tańczyć. Dziecko rośnie, a w jego organizmie zachodzą liczne zmiany. Dlatego niewskazane są w tym okresie przeciążenia fizyczne i psychiczne.

Dziecko nie tylko się bawi, ale zaczyna też zdobywać wiedzę. Wzbogaca swoje słownictwo, pisze pierwsze litery, nie zawsze najzgrabniejsze. Uczy się czytać i liczyć. Ćwiczy pamięć, recytując wiersze, doskonali sprawność manualną. Uczeń w tym okresie myśli coraz bardziej logicznie, zauważa związki przyczynowo--skutkowe. Jego wyobraźnia się wzbogaca. Dojrzewa do życia wspólnotowego, do współdziałania. Jeśli wówczas polubi szkołę, będzie to największy sukces tej instytucji.

● Starszy wiek szkolny

Ten czas, w którym właśnie się znajdujecie, jest określanej synonimami: okres dojrzewania, pokwitania, adolescencji**. U dziewczynek rozpoczyna się on około 11. roku życia, a u chłopców nieco później – około 13. roku życia. Trwa kilka lat, do 17.–18. roku życia. Dorastanie i zmiany związane z tym okresem są indywidualnie